

Spreekwoorden

Inleiding

Introductie Spreekwoorden

Groepen:	7 en 8
Techniek:	Toneelspel en Pantomime
Tijdsduur:	5 minuten
Groepsverdeling:	Klas
Beginopstelling:	Kring

Deze dramales voor groep 7/8 gaat over spreekwoorden. De leerlingen leren spreekwoorden en hun betekenis kennen. In de kernopdracht maken de leerlingen in groepjes door middel van toneelspel een scène rondom een spreekwoord.

Bespreek vooraf met de leerlingen wat een spreekwoord is en welke spreekwoorden ze kennen. Wat is het verschil tussen een spreekwoord en een gezegde? (Bij een spreekwoord staat de tekst vast, een gezegde wordt naar het onderwerp gevoegd. Zoals "Hij doet zijn werk met hart en ziel.")

Warming-up klassikaal

Spreekwoorden uitbeelden

Groepen:	7 en 8
Techniek:	Pantomime en Toneelspel
Tijdsduur:	10 minuten
Groepsverdeling:	Klas
Beginopstelling:	Kring
Benodigheden:	Spelkaarten (download)

De leerlingen zitten in een kring. Elke leerling krijgt een spreekwoordenkaartje (zie download), waarbij er van elk spreekwoord twee zijn. Eén van de leerlingen beeldt in het midden het spreekwoord uit. Wanneer een andere leerling dit spreekwoord herkent van het eigen kaartje, gaat hij of zij erbij staan en samen beelden zij het spreekwoord uit. Als de match klopt, gaan de leerlingen zitten en krijgt een volgende leerling de beurt.

Tip: Wanneer u met een grote groep werkt, kunt u twee of drie leerlingen tegelijkertijd in het midden laten uitbeelden.

Warming-up groepjes

Spreekwoorden uitbeelden (in tweetallen)

Groepen:	7 en 8
Techniek:	Toneelspel en Pantomime
Tijdsduur:	10 minuten
Groepsverdeling:	Klas
Beginopstelling:	In de ruimte
Benodigdheden:	Spelkaarten (download)

De leerlingen staan in de ruimte. Elke leerling krijgt een spreekwoordkaartje. Op het kaartje staat een begin van een spreekwoord (1) of het eind (2). De leerlingen lopen door de ruimte en beelden hun deel van het spreekwoord uit. Ze mogen hierbij tekst gebruiken, maar niet letterlijk het spreekwoord benoemen. Wanneer een leerling het ontbrekende deel van zijn of haar spreekwoord bij een ander herkent, gaat hij of zij erbij staan en samen beelden zij het hele spreekwoord uit. Als de match klopt, gaan de leerlingen zitten. Wanneer alle leerlingen zitten, kunt u een aantal tweetallen kort hun spreekwoord laten presenteren.

Tip: Wanneer u met een grote groep werkt, kunt u per tweetal één kaartje geven.

Kern

Bij wijze van spreken (maakopdracht)

Groepen:	7 en 8
Techniek:	Toneelspel
Tijdsduur:	20 minuten
Groepsverdeling:	Groepjes
Beginopstelling:	In de ruimte
Benodigdheden:	Spelkaarten (download)

De leerlingen worden verdeeld in groepjes van ongeveer 4 personen. Ieder groepje krijgt een spelkaart. Vervolgens geeft u hen de opdracht een scène te maken, waarbij de betekenis van het spreekwoord helder wordt. Wanneer een groepje bijvoorbeeld "als de kat van huis is, dansen de muizen op tafel" gekregen heeft, kunnen zij een scène maken waarin de kinderen het huis volledig op zijn kop zetten, zodra vader en moeder even boodschappen gaan doen. In de scène mag tekst gebruikt worden, maar het spreekwoord wordt niet letterlijk genoemd. Stimuleer de leerlingen om een duidelijke wie, wat en waar in de scène te verwerken.

Hierna worden de scènes aan elkaar gepresenteerd. Het publiek raadt welk spreekwoord ieder groepje heeft.

Afsluiting

Spreekwoord of niet

Groepen:	7 en 8
Categorie:	Concentratie
Tijdsduur:	5 minuten
Groepsverdeling:	Klas
Beginopstelling:	In de ruimte

De leerlingen staan in een kring. U noemt een spreekwoord, bijvoorbeeld "Spreken is zilver, zwijgen is goud." De leerlingen herhalen dit spreekwoord hardop terwijl ze op hun plek rennen. Dit doet u met verschillende spreekwoorden. U noemt echter af en toe ook een zin die geen spreekwoord is, bijvoorbeeld een regel uit een liedje of een zelfverzonnen of verkeerd gebruikt spreekwoord, bijvoorbeeld "Wat de boer niet kent, zal hij nooit leren". Hierbij is het de bedoeling dat de leerlingen niets zeggen en stilstaan. Degene die op een verkeerd moment rent of stilstaat, is af en gaat op de grond zitten. Hiermee gaat u door tot er één leerling overblijft.

Variatie: U kunt de leerlingen ook om de beurt zelf een goed of fout spreekwoord laten zeggen.

Voorbeelden:

- Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten.
- Daar komt de aap uit de mouw.
- Oost west, thuis best.
- Morgenstond heeft goud in de mond.
- Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens.
- Tijd heelt alle wonden.
- Van een kale kip kun je niet plukken.